איש החורף

אגדות האינדיאנים אירוקוים

רחוק בצפון חי איש החורף הזקן. מדי שנה הוא עוזב את הוויגוום שלו בשמיים ויורד לארץ.
לרגלי ההר הוא בונה לו ביתן מקרח ושלג ולשם לא יוכל להיכנס אף יצור חי, לא אדם, לא חיה ולא ציפור. שם הוא חי זמן מה.
רוח הצפון היא החברה היחידה של איש החורף הזקן. כשהיא עוברת ליד ביתו היא מוציאה צרחה גדולה, פותחת את הדלת בנשיפתה קרה ונכנסת.
ליד האש, שלא מחממת, מתיישבת רוח הצפון. שם היא יושבת עם איש החורף הזקן. הם מעשנים ומתכננים את סופות השלג הקרובות.
אחרי התייעצות רוח הצפון עוזבת, כדי לדחוף את השלג והברד מכל פינות הארץ.
גם איש החורף הזקן עוזב את ביתו. הוא עובר דרך ההרים והעמקים של הילדים האדומים. הנהרות נעצרים ורעש העצים נדם כשהוא עובר לידם. שינה עמוקה נופלת על כל יצור חי. חריקות העצים נשמעים בתוך היער. איש החורף הזקן מחזיק פטיש גדול והוא מכה בו בעצים כשעובר על ידם. ככל שקר יותר, כך הוא מכה לעתים קרובות וחזק יותר.
יום אחד עבר איש החורף הזקן דרך היער

והגיע לצריף של צייד. השלג ירד כבר ימים אחדים. לא נראו עקבות של צבי או ארנבת בשלג, והצייד ישב בפנים עם בנו הקטן, מוחלש מרעב. האש בצריף בערה נמוך מאוד וקר היה בפנים.
איש החורף הזקן צחק והניע את הפטיש שלו בשמחה כשהתקרב לצריף. הוא הכה פעם, פעמיים, שלוש פעמים. הילד בצריף שמע אותו ודפק שלש פעמים בתשובה, בדיוק כפי שעשה איש החורף הזקן.
ואז הצייד דיבר. הוא אמר לבנו שלא נכון ללגלג על רוחות הטבע, פן יקרה דבר מה רע. הרוח יכולה לתפוס אותו ולשעבד אותו כדי שישרת אותה.
איש החורף הזקן כעס מאוד כששמע את דפיקות הלגלוג של הילד. הוא נשף חזק על הצריף הקטן. הצריף נרתע ורעד כמו יצור חי ממגע הנשיפה הזו. הוא נתן לצריף עוד מכות פטיש אחדות והמשיך בדרכו.
האש בצריף בערה חלש מאוד. הצייד ובנו הסתכלו כבר על לשונות האש האחרונות, שמהר כבו בכלל.
הם ישבו ליד העפר קפואים מקור, כשפתאום חום מילא את הצריף. רוח הדרום פתחה את הדלת בעדינות ונכנס פנימה צ'יף צעיר, בעל פנים דמויי השמש. הוא ראה את הצייד ובנו קרובים למוות וחימם אותם לחיים. כשכבר התחזקו עזר להם להבעיר שוב את האש. ואז אמר להם לקחת את גרגירי האוכמניות היבשים, שנמצאו בצריף, ולהרתיח אותם

במים.
הוא אמר להם לאכול את רוב האוכמניות ואת היתר לזרוק על איש החורף הזקן כשיחזור אליהם. זה יגרש אותו, כי הוא מפחד מאוד מאוכמניות.

האוכמניות הן סימן של קרינת השמש וחום הקיץ. איש החורף הזקן לא יכול לחיות במקום בו הן נמצאות והוא לעולם לא יורד לארץ בתקופת האוכמניות.

הצייד ובנו אמרו שיעשו כך.
ואז הצ'יף הצעיר עזב את הצריף יחד עם רוח הדרום.
מספר ימים מאוחר יותר איש החורף הזקן חזר ושוב דפק חזק בצריף של הצייד. אך הפעם הצייד והילד הקטן היו מוכנים. הם זרקו את האוכמניות עליו, כפי שאמר להם הצ'יף הצעיר, והאיש הזקן ברח בפחד לביתן הקרח שלו.
רוח הדרום והצ'יף הצעיר היו קרוב. הם עקבו אחרי איש החורף הזקן. כשהוא היה כבר בתוך הביתן, רוח הדרום דפקה בעדינות על דלתו.
"תסתלקי!" אמר איש החורף "רק לרוח הצפונית מותר להיכנס לבית שלי!"
ואז הרוח הדרומית נשפה בעדינות ובחום על דלת הקרח וזו נמסה לרגליהם. הצ'יף הצעיר

ניכנס והתיישב ליד האש שלא חיממה. הרוח הדרומית נשארה בחוץ ושרה שם את שיריה. איש החורף הזקן כעס מאוד. הוא התרוצץ בביתן שלו וציווה לצ'יף הצעיר עם שמש בפנים וחום הנשימה לעזוב מיד.

"אני עצום וחזק" אמר "כשאני נוגע בשמיים השלג יורד. כשאני מדבר הציידים מסתתרים בצריפים שלהם, החיות זוחלות לתוך חורים באדמה והציפורים מתעופפות בפחד. כשאני נוגע באדמה היא נעשית קרה וקשה וכל החיים מתים. תסתלק! אחרת אעשה ממך בובת קרח ושלד."

אך הצ'יף הצעיר לא זז. הוא רק ישב והסתכל על האיש הזקן. הוא מילא את המקטרת שלו ונתן אותה לאיש הזקן באומרו:

"הנה, תעשן יחד אתי. אתן לך כוח ללכת לביתך בשמי הצפון. הגיע כבר זמן שתלך לשם. אתה זקן, עייף ושחוק. אתה ורוח הצפון מילאתם את תפקידכם. הגיעו ימים של רוח הדרום ושלי. גם אני עצום אבל אני צעיר! אינני מפחד ממך. אם אני נוגע באדמה היא מתחממת ומתרככת. כל יצור חי נע בשנתו, ציפורים ודבורים, חיות ובני אדם. כשאני מדבר השמש הרדומה מתעוררת. ראה! היא כבר התחילה לשלוח הנה את חציה. תמהר! כדי שהקרנות שלה לא ימצאו אתך בדרך לשמי הצפון."

האיש הזקן רעד. ידיו ורגליו נחלשו. גלידי קרח נפלו מזקנו, דמעות גדולות התגלגלו על לחייו.

"מי אתה?" הוא לחש כשנמס לרגלי הצ'יף הצעיר.

"אני גו חאי - האביב" ענה הצ'יף הצעיר "כל הארץ שמחה כשאני מגרש אתך חזרה לביתך בשמי הצפון, כי אני מביא אור השמש, אהבה ושמחה."

אך איש החורף הזקן כבר לא שמע. הוא היה כבר רחוק על שביל שמי הצפון, והאביב ורוח הדרום שלטו על הארץ.